

Reactieformulier

Consultatie NBA-handreiking 1153 - Frauderisicoanalyse

Consultatieperiode loopt tot en met 16 september 2024

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Instructies voor respondenten

We verzoeken u de consultatiereactie uiterlijk aan te leveren op **16 september 2024**.

Dit reactieformulier is bedoeld voor het geven van uw consultatiereactie op de concept NBA-handreiking 1153. Het gebruik van dit document zal de verzameling en analyse van consultatiereacties door de NBA vergemakkelijken.

U kunt reageren op alle vragen of alleen geselecteerde vragen. Om uw consultatiereactie zo goed mogelijk te kunnen behandelen, verzoeken we het volgende:

- Geef uw algemene reactie door middel van de 'drop-down' keuzemenu's.
- Geef de reden voor uw antwoorden bij de gedetailleerde reactie. Als u het niet eens bent met de voorstellen in de handreiking, geef dan uw specifieke redenen en specifieke suggesties aan voor het wijzigen van de handreiking.
- Benoem zo specifiek mogelijk waar uw consultatiereactie betrekking op heeft, bijvoorbeeld door te verwijzen naar specifieke paragrafen, voorbeelden of alinea's in de handreiking.
- Vermijd het invoegen van tabellen of tekstvakken in het formulier bij het geven van uw antwoorden op de consultatievragen, omdat dit de verzameling van de reacties zal bemoeilijken.
- Dien uw opmerkingen in met behulp van dit formulier, zonder een begeleidende brief of een samenvatting van uw belangrijkste punten. Benoem in plaats daarvan eventuele belangrijke punten zoveel mogelijk in uw antwoorden op de vragen.

Uw reactieformulier kunt u zenden naar: consultaties@nba.nl. De NBA vindt het belangrijk om transparant te zijn over de reacties die zij krijgt met betrekking tot voorgestelde regelgeving en toelichtingen daarop. Daarom vragen wij om bij indiening van uw reactie aan te geven of wij uw reactie wel of niet mogen publiceren op de website van de NBA.

Onderdeel A: Uw gegevens

Naam van uw organisatie (of uw naam als u een reactie indient in persoonlijke hoedanigheid)	Publieke Sector Accountants B.V.
Naam/namen van verantwoordelijke(n) voor deze indiening (of laat leeg als dit hetzelfde is als hierboven)	A.R. Sallehart RA S.Jansen MSc RA
Naam van contactpersoon voor deze reactie (of laat leeg als dit hetzelfde is als hierboven)	
E-mailadres van contactpersoon	asallehart@psa-ra.nl sjansen@psa-ra.nl

Onderdeel B: Antwoorden op de consultatievragen

Voor elke vraag, begint u met uw algemene antwoord op de vraag middels de keuzelijst. Geef uw gedetailleerde opmerkingen, indien van toepassing, daaronder bij de behorende sectie.

1. *Wat vindt u in het algemeen van de opzet en duidelijkheid van deze handreiking?*

Algemene reactie: Goed

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

Erg fijn dat er veel voorbeelden opgenomen zijn.

2. *Wat vindt u van het samenvattende schema in afbeelding 2 op pagina 4?*

Algemene reactie: Goed

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing): Er wordt onderin nog wel verwezen naar H6, maar deze is er niet. Genoemde hyperlinks in de afbeelding werkten bij ons nog niet.

3. *Is de toepassing van Standaard 240 en, meer specifiek, het door de accountant te volgen proces van de frauderisicoanalyse duidelijk uitgelegd?*

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

4. Verdiepende onderwerpen

a) *Is de uitwerking dat aanwezige maatregelen van interne beheersing binnen de entiteit geen positieve invloed hebben op de frauderisicoanalyse duidelijk (paragraaf 2.2)?*

Algemene reactie: Zeer duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

b) *Is het onderscheid in frauduleuze financiële verslaggeving en oneigenlijke toe-eigening van activa duidelijk (paragraaf 2.3)?*

Algemene reactie: Zeer duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

c) *Is de toelichting op de frauderisicofactoren duidelijk (hoofdstuk 3), inclusief de toelichting op de fraudedriehoek (paragraaf 3.3)?*

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

- d) Is de evaluatie van frauderisicofactoren om te komen tot frauderisico's (hoofdstuk 4) duidelijk? En is de uitleg en het diagram in paragraaf 4.2 rondom het gebruik van het spectrum (waarschijnlijkheid x orde van grootte) duidelijk?*

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

- e) Wat vindt u van de toelichting op het veronderstelde frauderisico van doorbreking van de interne beheersing door het management (paragraaf 5.1)?*

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

- f) Wat vindt u van de toelichting op het veronderstelde frauderisico van de opbrengstverantwoording? Is de uiteenzetting van de hoofregel en de uitzondering (paragraaf 5.2) duidelijk?*

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

Paragraaf 5.2.5

In de toelichting wordt veelal benoemd dat het frauderisico op de opbrengstverantwoording – bij hoge uitzondering – als geheel kan worden weerlegd. Wanneer er echter sprake is van een frauderisico op een klein onderdeel binnen de opbrengsten, dan hoeft die weerlegging dus niet meer plaats te vinden op de overige stromen? Dit blijkt ons inziens nog niet heel duidelijk uit de tekst (en bleek bijv. wel uit het webinar). Daarnaast zijn wij ook benieuwd waar deze uitleg basis vindt in de Standaarden.

De voorbeelden zijn veelal gericht op profit organisaties of OOB – organisaties. Juist bij de opbrengstverantwoording zou het naar onze mening passend zijn om een voorbeeld vanuit de publieke sector op te nemen.

- g) Mist u nog andere onderwerpen waarop verdieping gewenst is? Zo ja, kunt u dit en de bijbehorende prioritering hiervan motiveren*

Algemene reactie: Nee

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

5. Voorbeelden

- a) Zijn de voorbeelden (in de paragrafen 4.3, 4.4, 5.1 en 5.3) helder en illustratief?*

Algemene reactie: Zeer duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

- b) Kunt u aanvullende voorbeelden aanleveren die toezien op de verdiepende onderwerpen?*

Algemene reactie: Ja

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

Indien nodig kunnen wij ondersteunen met voorbeelden vanuit onze praktijk, gericht op de publieke sector.

c) Kunt u voorbeelden aanleveren van hoe u uw cliënt heeft gestimuleerd een interne frauderisicoanalyse op te stellen, en hoe u deze analyse hebt gebruikt bij de uitvoering van uw eigen frauderisicoanalyse?

Algemene reactie: Nee

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

6. Zijn de vereisten ten aanzien van het documenteren van de verschillende werkstappen in het proces van de frauderisicoanalyse voldoende duidelijk?

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

7. Recent is de NBA-handreiking 1137 (corruptie, werkzaamheden van de accountant) geactualiseerd. Hierin wordt een link gelegd naar fraude en de frauderisicoanalyse. Is de uitwerking in deze NBA-handreiking 1153 volgens u voldoende duidelijk en consistent met de NBA-handreiking 1137?

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

8. Heeft u nog andere adviezen en/of opmerkingen met betrekking tot de NBA-handreiking 1153?

Algemene reactie: Nee

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):